

Traditie die met de tijd meegaat

Auke de Boer is al 25 jaar verbonden aan de Martinitoren als stadsbeiaardier. In die hoedanigheid bespeelt hij het carillon van wat al eeuwenlang hét symbool van de Stad Groningen is. Ziet hij toekomst voor een eeuwenoud instrument in een tijd van digitalisering?

Tekst en foto: Geert Nijboer

De Martinitoren is onlosmakelijk verbonden met de stad Groningen. Wie de pittige beklimming van maar liefst 311 treden achter de rug heeft, komt uit in de beiaardcabine van d'Olle Grieze. Bij de ingang van deze cabine, rechts aan de muur, hangt een lijst met daarop namen en jaartallen. Onderaan de lijst, die teruggaat tot 1525, prijkt de naam van Auke de Boer (Drachten, 1948). In 1992 is hij begonnen als assistent, inmiddels is hij sinds 2002 de stadsbeiaardier van de Martinitoren Groningen. Hoe is hij eigenlijk in het vak van beiaardier beland? De Boer vertelt dat er twee zaken belangrijk waren: "Je moet van klokken *begeisterd* zijn én je moet er tegenaan lopen".

Die *begeistering* is niet uit de lucht komen vallen. Tijdens de studie orgel, koordirectie en kerkmuziek aan het Groningse conservatorium komt hij voor het eerst in aanmerking met de klokken en in de loop der jaren ontwikkelt hij er een sterke voorliefde voor. Maar van de honderden, zo niet duizenden instrumenten die de wereld rijk is, waarom nou juist klokken? "Een klok is een heel wonderlijk instrument, het roept een bepaalde emotie op." Die emoties kunnen sterk verschillen, vertelt hij, en dat spreekt hem erg aan: "Een klok kan geluid worden, en dan weet je: er is iets droevigs aan de hand. En diezelfde klok kan geluid worden en dan krijg je ineens een feestelijk gevoel."

De Boer ziet naast de emotionele waarde trouwens ook een bijzondere parallel met de hedendaagse tijd, als hij kijkt naar de instrumentele waarde: “Het carillon was vroeger de *social media* van de stad. Alles werd per klok aan het volk gedictieerd. Was er iets droevigs gebeurd, dan moest de beiaardier van de burgemeester iets droevigs spelen. Was er iets plezierigs in de stad, dan moest hij iets spelen dat daarbij aansloot.

Bijzondere bespelingen

Er tegenaan lopen noemt De Boer als tweede belangrijke reden om beiaardier te worden, en dat gebeurt wél toevalligerwijs. De Boer loopt op een dag de toenmalige beiaardier, Adolph Rots, tegen het lijf in het Groninger Museum. En van het één kwam het ander, zegt hij: “Ik ben toen begonnen als assistent. Adolph Rots speelde de vaste momenten op dinsdag en zaterdag. Naast die vaste momenten zijn er zogenoemde bijzondere bespelingen, tussen de 14 en 20 per jaar. Die ben ik toen gaan doen.” En dat die bespelingen bijzonder zijn, blijkt wel uit het feit dat de start van de Giro D’Italia daarbij hoorde, al gebeurde dat niet vanaf de Martinitoren maar bij de A-kerk.

Een andere bijzondere bespeling was verbonden aan een bezoek van de koning van Zweden. De Boer speelde toen het nummer *Dancing Queen* van Abba. Muziek van Abba, dat is wel vrij modern voor zo’n eeuwenoud instrument. Wat is de gedachte daarachter? “Ik wil een beetje af van het stempel dat mensen denken dat een carillon alleen maar oudhollandse liedjes speelt.

Daarom speel ik ook Led Zeppelin, Rolling Stones en The Beatles. Al zijn The Beatles trouwens ook al haast klassieke muziek”, lacht De Boer. “Wat top 40 muziek betreft, als er muziek in voorkomt waarvan ik denk: ‘hé, dat kan op het instrument’, dan laat ik dat ook wel eens horen. Maar dat kunnen net zo goed smartlappen zijn zoals *de vlieger* van André Hazes.

En zo kan het gebeuren dat op een dinsdagmiddag, om precies 12:45 uur, plots het lustrumlied van studentenvereniging Albertus Magnus over de Grote Markt schalt. Het blijkt een verzoek te zijn van oud-studenten. De Boer zegt wel vaker van dit soort verzoeken te krijgen: “Dat hoort natuurlijk ook bij een studentenstad als Groningen”.

Over studenten gesproken, hoe zit het met zijn opvolgers? Is er in deze tijd van digitalisering nog wel interesse voor zo’n historisch instrument? “Op het conservatorium zijn er nog steeds mensen die dit studeren. Dus mocht ik stoppen, dat zijn er genoeg mensen die het over willen nemen. Dat is geen probleem.” Maar aan stoppen denkt De Boer nog niet: Ik moet eerst nog met pensioen gaan. Ik ben namelijk in dienst bij de gemeente Groningen. Ik ben gewoon een ambtenaar.” Dan lachend: “Wel een bijzonder ambtenaar!”